

KAPTAN GRANT'IN ÇOCUKLARI

JULES VERNE

DÜNYA KLASİKLERİ - 23

Bay Glenarvan ve Dostları

26 Temmuz 1864 günü güneşli bir gündü. Duncan isimli güzel bir yat, Kuzey kanalının dalgaları üzerinde son hızla ilerliyordu. Bu yat, İskoçya'nın ileri gelen soylularından Bay Glenarvan'a aitti. Gemide Bay Glenarvan'ın genç eşi Bayan Helena ve kuzeni Binbaşı Mac Nabbs da vardı. Glasgow'a dönmektedirler.

O sırada gözcü tayfa, yatın peşinden bir balığın geldiğini haber verdi. Bu oldukça iri bir balıktı; bir balina veya köpek balığı olabilirdi. Kaptan John Mangles bu güzel haberi Bay Glenarvan'a iletince, Binbaşı Mac Nabbs ile birlikte güverteye çıktılar. Yaklaştıkça daha iyi görülebiliyordu. Bu, iri bir çekiç balığıydı. Yani köpek balıklarının en yırtıcı türlerinden biri. Hayvanın avlanmasına karar verildi.

Deniz çok sakindi. Balık da çok aç olmalıydı ki, hemen atılan oltaya yakalandı. Hayvan şiddetle debelendiyse de yararı olmadı. Çok geçmeden güverteye alınmıştı. Gemicilerden biri yanına yaklaşmış bir baltayla karnını açtı.

Midesinde neler olduğunu merak ediyorlardı. Çünkü bu hayvanlar önlerine ne gelirse yuttuklarından dolayı karınlarından genellikle ilgi çekici şeyler çıkardı. Fakat bu köpek balığı uzun zamandır bir şey

yememiş olmalıydı ki, bir şey bulamadılar. Ancak barsaklarında kaya parçasına benzer bir şey gözlerine ilişti. Bay Glenarvan:

– Ama bu kaya değil, bir şişe, diye bağırdı. Denizde bulunan şişelerden genellikle önemli belgeler çıkar. Belki bizimkinden de bir şeyler çıkabilir. Şimdi bunu bir güzel yıkayın ve salona getirin.

Az sonra salondaki masanın çevresinde; Bay Glenarvan, Binbaşı Mac Nabbs ve Kaptan John Mangles toplandılar. Hatta Bayan Helena bile vardı. O da ne olduğunu merak etmişti..

Şişe uzun süre denizde kalmış gibi görünüyordu. Deniz suyunun etkisiyle üzerini âdeta taştan bir kabuk bağlamıştı. Tıpası da iyice çürümüştü. Binbaşı:

– Yazık, dedi. Eğer içinde kâğıt varsa, okunmaz hale gelmiştir.

Gerçekten de şişenin içinde kâğıtlar vardı. Onları yırtmadan çıkarmak için şişenin boynunu kırıp usulca çıkardılar. Birbirine yapışmış, yazıları yarı yarıya silinmiş üç kâğıttı bunlar.

Biri Almanca, biri Fransızca, üçüncüsü İngilizce olarak kaleme alınmıştı. Hepsinin de içeriği aynı olmalıydı. En az silineni de Fransızca yazılanıydı. Fakat bunda da kuşku uyandırıcı heceler bulunuyordu. Yazıların ekşiğini tamamlamaya çalıştılar.

Sonunda, üç kâğıttaki yazılar birleştirilince ortaya şöyle olabilecek bir belge çıkmıştı:

“7 Haziran 1862 günü, Glasgow’a bağlı üç direkli Britannia gemisi, güney yarımkürede, Patagonya kıyı-

larında batmıştır. Kaptan Grant ile iki tayfası kıtaya çıktılar ve orada yerlilerin tutsağı oldular. Yardıma gelmezseniz mahvolacaklar.”

Bayan Helena çok heyecanlanmıştı.

– Ah, sevgili Edward. Ne olur bir şeyler yapınız! Sizin elinizden geleni yapacağınıza hiç kuşum yok. Belki de bu insanlar sizin sayenizde kurtulacaktır, diyordu. Hatta belki şu zavallı kaptanın karısı ve çocukları da vardır. Onları da bulursunuz belki de!

Bay Glenarvan, güzel eşi Bayan Helena'nın içini rahatlatmak istedi:

– Hiç merak etme canım. Bu belgeler yeterince açık, her şey ortada. Ben İngiltere'ye dönünce elimden geleni yapacağım. Kaptan Grant ve adamları için herkes yardım etmek isteyecektir. Bundan hiç kuşum yok.

Gerçekten de, yattaki eski gemicilik dergilerini karıştırdıklarında, Britannia gemisinin 30 Mayıs 1862 günü, Peru'da Callo limanından ayrıldığını öğrendiler. Kaptan Grant ise herkesçe tanınan büyük bir gemiciydi.

Glasgow'a gelir gelmez Bay Glenarvan hemen Londra'ya hareket etti. Kaybedecek zaman yoktu. Londra'da Amirallikte gereken girişimlerde bulunacaktı. Bu arada iki ünlü gazeteye de şöyle bir ilan vermişti:

“Kaptan Grant'ı tanıyan herkese duyurulur: Glasgow limanına bağlı üç direkli Britannia gemisi ile Kaptan Grant konusunda, bilgi edinmek isteyenlerin Glasgow'daki Malcolm Şatosunda Bay Glenarvan'a başvurmalarını rica ediyoruz.”

Malkolm Şatosu

İskoçya'daki Malkolm şatosu, çok büyük bir servetin sahibi olan Bay Glenarvan'a aitti. Bay Glenarvan otuz iki yaşında, uzun boylu, yakışıklı, cesur ve çok cömertti. Çok zengindi; bir o kadar da eli açıktı. Adamları tarafından da çok sevilirdi.

Eşiyle evleneli ancak üç ay olmuştu. Bayan Helena yirmi iki yaşındaydı. Soylu bir aileden değildi ama İskoçyalıydı. Yeni yerler keşfetmeye çıktığı yolculukların birinde ölen ünlü bir coğrafyacının kızıydı.

Bay Glenarvan, bu yatı karısıyla birlikte balayına çıkmak üzere yeni yaptırmıştı. Akdeniz'de uzun bir seyahate çıkmaya hazırlanıyorlardı. Fakat karşılına, ilgilenilmesi gereken çok daha önemli bir mesele çıkmıştı. Ayrıca bu işte kimse onlara yardımcı olmak istemiyordu.

Bayan Helena bu konuda gitgide meraklanıyordu. Bir gün akşam, şatonun kâhyası gelip Bayan Helena'ya biri kız, diğeri erkek iki çocuğun kendisini görmek istediklerini haber verdi. Bayan Helena onları hemen kabul etti. Çocukların kardeş oldukları bir bakışta anlaşılıyordu.

Kız on altı yaşlarındaydı, güzel yüzünden uzun süredir acı çektiği belli oluyordu. Elinden tuttuğu kardeşi ise on ikisinde ancak vardı. Korkusuz bakışlarıyla, sanki karşısındakilere “Evin erkeği benim.” diyordu. Ablasını koruyabileceğini göstermek istiyor gibiydi.

Çocuklar, Bay Glenarvan ile konuşmak istediklerini söylediler. Bayan Helena:

– Çocuklar, bana derdinizi açıklayabilirsiniz, ben eşiyim. Kendisi burada yok, dedi.

O zaman genç kız, gazetede okudukları ilanı gösterdi. Bayan Helena merak dolu gözlerle çocuklara bakıyordu. Genç kız derin bir iç geçirerek:

– Biz Kaptan Grant’ın çocuklarıyız, dedi. Ve yalvardı:

– Lütfen, bize gerçekleri anlatın? Babamız yaşıyor mu? Onu yeniden görebilecek miyiz? Kaza hakkında neler biliyorsunuz, söyleyin ne olur?

Bayan Helena gülümseyerek karşılık verdi:

– Sevgili çocuğum, biraz sabırlı olunuz. Bay Glenarvan’ın Londra’dan güzel haberlerle gelmesini bekleyelim. Ancak yine de sizi boşu boşuna umutlandırmak istemem. Yaratan’ın yardımıyla belki bir gün kavuşursunuz babanıza...

Genç bayan, bildiklerini anlatmaya başlayınca çocuklar şişenin içinden çıkan belgeleri görmek istediler. Belki onlar babalarının el yazısını tanıyabilirlerdi. Hatta okunmasına yardım bile edebilirlerdi. Bunun için kısa bir süre beklemek zorundaydılar. Çünkü kâğıtlar, Bay Glenarvan’daydı.

Bayan Helena, çocukların da kendileriyle kalmalarını istedi. Nasıl olsa koskoca şatoda yeterince oda vardı. Böylece Kaptan Grant'ın çocukları şatoda konuk olarak kalmaya başladılar.

Bayan Helena bu arada çocukların hayat hikâyesini dinledi. Genç kız en başından anlatmaya başladı:

– Annemiz, Robert'i dünyaya getirirken ölmüş. Bizi iyi kalpli bir kadın büyütmüş. Babamız son deniz seyahatine çıktığında da bizi yine bu iyi kalpli kadının yanına bırakmıştı. İşte o günden sonra bir daha babamızdan haber alamadık. Bir süre önce bize bakan iyi yürekli kadın da öldü. O bize her zaman bir anne gibi şevkatle yaklaşmıştı. Şimdi ise yalnız başımıza kalıyoruz.

Zavallı çocukların giysileri eski ve bakımsızdı. Onlara bakıldığında sıkıntı ve yokluk içinde yaşadıkları hemen anlaşılıyordu.

Sabah erkenden Bay Glenarvan'ın arabası şatoya dönmüştü. Genç kadın sesi duyunca bahçeye koştu.

– Edward hoş geldin! Umarım güzel haberler getirmişsindir!

– Hoş bulduk, canım. Maalesef sana pek de iyi haberler getiremedim.

Bayan Helena merak ve endişe dolu gözlerle ona bakıyordu:

– Ne oldu? Yoksa yardıma gidilmeyecek mi?

– Ne olacak Helena; bu adamlarda hiç acıma duygusu kalmamış. Bu iş için bir gemi vermeye yanaşmadılar! Sözde, belgeler anlaşılmaz bir biçimde kaleme

alınmış, bunun için boşu boşuna para harcayamazlar-
mış. Üç adamı bulmak için bütün Patagonya karış karış
taranamazmış. Anlayacağın, yardım etmeyecekler.

Bayan Helena, kocasına dönerek:

– Edward, dedi. Bu mektubun elimize geçmesi bir
kader olmalı. Demek ki bu zavallıları kurtarma görevi
bize verildi. Üstelik gemi aramamıza da hiç gerek yok.
Duncan iyi bir gemi, bu iş için başka bir gemi arama-
yı bırak. Okyanuslara bile pekâla dayanır o. Edward,
beni dinle ne olur! Kaptan Grant'ı aramaya biz gide-
lim; onu biz bulalım!

Kaptan'ın yardımına koşmak Bay Glenarvan'ın
da aklına gelmemiş değildi. Karısı tarafından böyle
desteklenmek onu rahatlatmıştı. Artık kararı kesindi;
Patagonya'ya gidecekti. Kaybedecek bir saat bile
yoktu. Hemen hazırlıklara girişildi.

Duncan, iki yüz on tonluk buharlı bir gemiydi. İki
direkliydi, yelkenleri de yeterli olduğundan, gerekti-
ğinde rüzgârdan yararlanabilirdi. Kaptan John Mangelse
hemen kolları sıvadı. Yolculuk çok uzun sürecekti. En
az bir yıl yetecek kadar kömüre ihtiyaç olacaktı. İlk
iş, alabildiğince çok kömür alabilmek için ambarları
genişletmekti. Kileri de yiyeceklerle doldurdular. Sonra
ön güverteye de döner bir top yerleştirildi. Nelerle
karşılaşacaklarını bilemiyorlardı ki!

John Mangelse, otuz yaşında olmasına rağmen,
çok usta, soğukkanlı, çalışkan bir denizciydi. Bay
Glenarvan'a candan bağlıydı. İkinci kaptan Tom
Austin ve yirmi beş kişilik mürettebat da aynı derecede
güvenilir gemicilerdi.